

Laboratoriumonderzoek bij een mazelenepidemie

RIVM

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

Het doel van laboratoriumonderzoek naar mazelen tijdens een epidemie is:

- het bevestigen van mazelenvirusinfectie bij een individu met ernstige ziekteverschijnselen;
- het bevestigen van mazelenvirusinfectie in een cluster van ziektegevallen klinisch verdacht voor mazelen;
- om in een aantal clusters het virustype vast te stellen door middel van moleculair onderzoek.

Bij welke patiënten is laboratoriumonderzoek naar mazelen wenselijk?

1. Klinische indicatie: voor alle gevallen waarbij een arts met het oog op de behandeling van de individuele patiënt laboratoriumonderzoek naar mazelen noodzakelijk acht.
2. Epidemiologische indicatie: voor ten minste 2 à 3 gevallen in een cluster van mogelijke of waarschijnlijke gevallen van mazelen, met het oog op het instellen van bestrijdingsmaatregelen en/of het beschrijven van het verloop van de epidemie. Overige patiënten in dezelfde cluster hoeven niet meer getest worden.

Uitvoering laboratoriumonderzoek

Wanneer er een klinische indicatie is voor laboratoriumonderzoek (met consequenties voor de behandeling van de betreffende patiënt) heeft diagnostiek via de reguliere patiëntenzorg de voorkeur.

Wanneer er alleen een epidemiologische indicatie is voor laboratoriumonderzoek, heeft minder invasieve diagnostiek de voorkeur. Behalve reguliere serologische diagnostiek in veneus bloed is diagnostiek mogelijk op vingerprikbloed (IgM), speeksel (IgM en PCR), urine (PCR en kweek) en keeluitstrijk (PCR en kweek). Keuze voor in te zenden materialen vindt plaats in overleg met het laboratorium.

Minder invasieve diagnostiek kan onder meer verricht worden via RIVM-IDS. Bij diagnostiek door het RIVM volstaat het inzenden van speeksel en vingerprikbloed of speeksel en urine. Laboratoriumonderzoek is nog zinvol tot 6 weken ná de eerste ziektedag. De hoogste sensitiviteit van laboratoriumdiagnostiek wordt bereikt wanneer monsters zo spoedig mogelijk na de eerste ziektedag worden afgenomen.

Tabel 1: Laboratoriumonderzoek naar mazelen

Interval tussen 1e ziektedag (exantheem) en monstername	Speeksel	Vingerprikbloed / veneus bloed	Urine	Keeluitstrijk
< 21 dagen*	PCR, IgM	IgM	PCR en kweek	PCR en kweek
22-42 dagen	IgM	IgM	niet zinvol	niet zinvol

* Termijn PCR kan enigszins variëren afhankelijk van de in het laboratorium gebruikte testen.